

Stanoviště Tišina má popis složený ze čtyř částí:

1. [část](#), kterou právě čtete, popisuje umístění stanoviště a jeho podřízenost
2. [část popisu](#) je věnována vzpomínkám pamětníků, převážně vojáků základní služby ze 70. a 80. let
3. [část popisu](#), obsahuje fotografie současné (2006) podoby bývalé roty. Protože je jich hodně a soubor by byl neúměrně dlouhý, rozdělil jsem ho ještě na [4. část](#)

Na tomto průzkumném stanovišti si ukážeme způsob součinnosti různých vojenských útvarů na státní hranici.

Tišina bylo stanoviště, vybudované původně asi pro rotu Pohraniční stráže, později využívané armádou, konkrétně rádiovou rotou 1. průzkumného praporu 1. tankové divize. V rámci součinnosti, resp. zkoušek nově zaváděné průzkumné techniky, se zde vyskytovaly i jednotky od jiných útvarů.

Zároveň zde dlouhou dobu byla funkční pozorovací hláska PH 156.¹

V současnosti je bývalé stanoviště trvale neobývané, v soukromých rukou, bez údržby. (Nejspíše některý z poskytovatelů mobilních sítí).

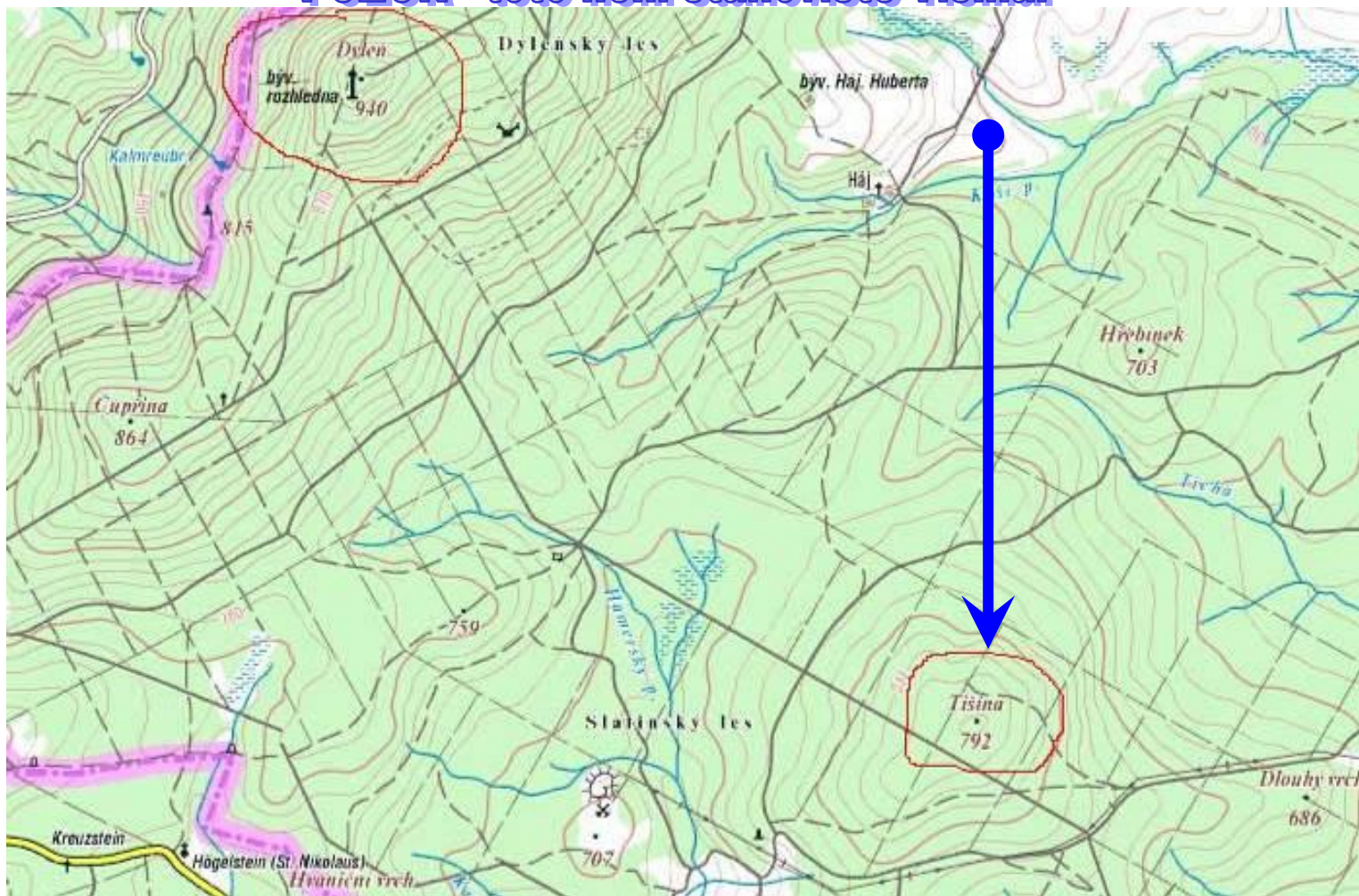
¹ Pozorovací hláska patřila 55. radiotechnickému praporu s velením na [Kříženci](#). Zde si také přečtěte bližší podrobnosti o dalších pozorovacích hláskách.

Tišina

(Jižně od hraničního přechodu Broumov-Maehring, asi 600 metrů východně od státní hranice. **Zeměpisné souřadnice hlavní budovy:**
Loc: 49°52'25.33"N,12°31'33.35"E

POZOR - toto není stanoviště Tišina!

Lokalizace vrcholu Tišina nedaleko Dyleně (neplést se stanovištěm!)

V rámci pátrání po tomto průzkumném stanovišti může dojít k záměně stanoviště se stejnojmennou horou, která se nachází JV od [stanoviště Dyleň](#). (4 km JJV pod Dyleň, 791.3 m. n. m, někdy se nazývá - z původního německého názvu - i Mír (die Ruh).

Jestliže byste se spletli a považovali za stanoviště Tišina budovy, nejbližší tomuto kopci (viz obrázek vpravo), budete místo toho správného popisovat rotu Pohraniční stráže Slatina, lokalizovanou poblíž obce Tři sekery.

Vpravo:

Stanoviště roty Pohraniční stráže Slatina (zdroj - [mapy Geodis-Seznam](#))

Takto vypadá to správné stanoviště Tišina z leteckého pohledu:

Průzkumné stanoviště Tišina

(zdroj – Geodis, Mapy.cz)
([přímý odkaz na mapu](#))

(Jižně od hraničního přechodu Broumov-Maehring, asi 600 metrů východně od státní hranice)

Zeměpisné souřadnice:

Loc: 49°52'25.33"N,12°31'33.35"E

(Mimoходом – tato letecká mapa je JEDINÁ možnost, jak stanoviště Tišina lokalizovat. Na základní mapě, např. na Mapy.cz nebo Seznam.cz, ho budete hledat marně – není prostě zakreslen.)

Stanoviště Tišina bylo prostorem, ve kterém plnila bojový úkol – získávání aktuálních informací o možném protivníkovi na druhé straně státní hranice - ve prospěch 1. tankové divize radiová rota Tišina od 1. průzkumného praporu (Podbořany) uvedené divize. (Slaný).

Budova roty byla původně postavena pro Pohraniční stráž, ale byla jí zřejmě využívána jen krátce na začátku 50-tých let. Z té doby tam zbyly ještě zděné kotce, které armádě maximálně sloužily jako skladiště, protože nebyly vytápěné. (Viz dolní obrázek)²

² Nemám přímého pamětníka, který by zažil působení roty Pohraniční stráže v tomto objektu, ale určité informace se přece jenom nalézt dají. Podle „Dislokace útvarů PS k 1. 1. 1951“ (in *Securitas Imperii* 8/2001, ÚDV) byla 7. rps (rota Pohraniční stráže) Tišina v podřízenosti 2. prps (praporu Pohraniční stráže), patřícího ke 12. bPS Planá (brigádě Pohraniční stráže). Z pozdější doby existuje doklad o předání 6. rps Tišina k 5. chebské brigádě PS. (Rozkaz velitele PVS čj. 033 ze dne 7.11 1963, in *Historie 12. školní brigády PS*). K 1. 6. 1966 se rps Tišina neuvádí, k 1. 6. 1973 se rps Tišina také neuvádí. V letech 1964 až asi 1972 patřila PS pod armádu, lze tedy přibližně určit, kdy objekt přestal sloužit PS.

Mužstvo bydlelo v budově roty, kde byla i kuchyně, PVS, technické pracoviště, sklady apod. Vysokoškoláci (absolventi VKVŠ)³ bydleli v malé bytovce, která už nestojí.

O případném zabezpečení okolí minovým polem (podobně jako na některých jiných stanovištích⁴) nemám zatím žádné informace.

Je dobré připomenout, že systém signální stěny a vzájemných – důsledně dodržovaných – kompetencí na stanovišti, zabraňoval nejen seznamování se s utajovanými skutečnostmi z jiných pracovišť, ale zároveň chránil vojáky základní služby před nečekanými kontrolami nadřízených, ať už vlastních nebo kontrolních.

Důstojníci z povolání bydleli v Tachově a přes noc a o víkendech se na Tišině vyskytovali jen v době cvičení NATO na druhé straně hranice, nebo když měl některý z nich službu dozorčího provozu (24 hodinová služba, v níž se střídali důstojníci z povolání, resp. absolventi VKVŠ).

Provoz odposlechu byl pochopitelně 7 dní v týdnu, 24 hodin denně, díky tomu byli všichni mimo dosah obvyklé vojenské buzerace, tolik „oblíbené“ v socialistické armádě od 70. let - jedinou činností byl odposlech a zajištění provozu roty – topení a jídlo.⁵

Přestože rota plnila úkol pro divizi (tzn. odposlech na taktickou hloubku několika desítek kilometrů), byly denně po skončení běžné pracovní doby informace zasílány na ZVO do Tábora.

³ VKVŠ – absolvent vojenské katedry vysoké školy. Typicky vysokoškolák, který si polovinu vojny „odsloužil“ docházkou na vojenský výcvik příslušné katedry už po dobu civilního vysokoškolského studia. Po nástupu k útvaru pak sloužil jen polovinu prezenční doby, tj. v té době 12 měsíců.

⁴ Aplikováno příslušným pyrotechnikem ministerstva vnitra. Oficiálně zdůvodňováno jako ochrana stanoviště, hlavní důvod bylo předcházení možné dezerce vojáků ze stanovišť, umístěných až ZA železnou oponou. (Aplikováno především na stanovištích, odkud už někdo utekl, například na [Čerchově](#), zřejmě i jako zastrážovací taktika).

⁵ Útvary, sloužící na státní hranici, byly obvykle personálně dobře pokryté. Pokud nebyly přímo prioritně výběrové, určitě nebyl problém dostat až na rotu skvělého odborníka v prezenční službě. V době, kdy sloužil můj zdroj informací, tak fungovala na rotě Tišina vlastní skvělá kuchyně s profesionálním kuchařem z Interhotelu Srdiečko z Tálů.

**Tišina – původní kotce pro psy
Pohraniční stráže, využívané rádiovou
rotou jako skladiště**

(foto Martin Kučera)

Podobně jako na jiných stanovištích byla i zde ochrana pracovišť zabezpečena signální stěnou, vycházející z typu U-60 od Pohraniční stráže.

**Zbytky signální stěny na stanovišti
Tišina**

(foto Martin Kučera)

Příjezdová cesta k Tišíně
(foto Martin Kučera)

Pouze pro doplňkový průzkum byl ve „výzbroji“ jednotky přijímač **Lamda V**, pro odposlech americké vojenské stanice AFN⁶, kterou amíci využívali k upevnění bojové morálky svých vojsk v Evropě. Přestože to byl vlastně jen doplňkový zdroj informací, podařilo se zde zachytit dvě důležité zprávy, za které dostali operátoři mimořádné opušťáky.

⁶ V současnosti vysílá **AFN** (American Forces Network) hlavně přes satelit. Všechny programy jsou obvykle kódovány v systému PowerVu. Rozhlasové stanice je možné přijímat na satelitu Hot Bird 13,0° východně, kmitočet 11,096 GHz (H), SR 28000, FEC 3/4. Zde zmíněné vysílání je určeno pro zahraniční mise americké armády. V Německu vysílá rozhlasová stanice AFN i na VKV (FM) všude tam, kde jsou umístěny americké ozbrojené složky. Více viz [web stanice](#). V dobách studené války tvořila jeden ze zdrojů odposlechu (možnost úniku jmen, funkcí, posádek) a její vysílání bylo pravidelně monitorováno. O historii vojenského vysílání AFN pro americké vojáky si přečtete třeba [zde](#). Nemusím snad připomínat, že naši vojáci na něco podobného v oblasti ulehčení těžké služby čekali marně...

K upřesnění - radiová rota Tišina spolu s ostatními RO podél západní hranice monitorovala hlavně vysílání VKV, kdežto další vnitrozemská stanoviště monitorovala KV provoz. K tomu byli na Tišině vybaveni i příslušným anténním polem se speciálně konstruovanými stožáry – s dutými vnitřky a z armovaného dřeva se stupačkami.

V současnosti už nenajdete ani jediný stojící stožár, byly pokáceny zřejmě při likvidaci stanoviště (viz vedlejší obrázek).

Část zlikvidovaného anténního pole na Tišině

(foto Martin Kučera)

Pata stožáru

(všechna foto Martin Kučera)

Betonové kotevní hnízdo

**Vlastní konstrukce stožáru
zabezpečovala při své výšce i pevnost**

Toto stanoviště, patřící průzkumnému praporu prvosledové divize, sloužilo však v rámci zpravodajské správy i jako místo, kde postupně probíhaly vojenské zkoušky nových pátračů, např. Ramony. Zmiňuje se o ní i J. Hoffman:

...Zkoušky laboratorního vzorku PRP 2 se uskutečňovaly ve vypjaté politické atmosféře léta 1968 od 25. června až do 11. července 1968.....

... Střední stanoviště se nacházelo na kótě Tišina v pohraničním pásmu.⁷

...Zkoušky proběhly v dobré pohodě. Velitelé Pohraniční stráže (v zakázaném pásmu žila poměrně velká skupina lidí), vycházeli potřebám zkoušejících vstříc v ubytování, stravování i jinak...

Byla tu postavena věž z trubkové konstrukce a na ní byly postupně umístěny přijímače pátrače s anténami a radioreléová pojítka MT-11, zajišťující přenos cílů z bočních stanovišť na střední.

O dva roky později, v počínající normalizaci byl na tomto stanovišti ověřován první funkční vzorek Ramony, včetně budoucího stožáru.⁸

⁷ **Hofman Jiří, Bauer Jan:** *Tajemství radiotechnického pátrače Tamara, Sdělovací technika, Praha 2003, str. 71. V souvislosti s přepravou materiálu z Brna na Tišinu se dokonce našim pilotům podařilo zabloudit a přeletět hranice do Německa! (str. 73)*

⁸ *Normalizace se – mimo jiné – projevila i přejmenování vojenských projektů, takže se přestal používat název **PRP-2** a technika byla nově pojmenována jako **RAMONA**.*

Zkoušky trvaly asi 3 měsíce a zaměřily se hlavně na přijímací a vyhodnocovací jednotku, protože počítač Rodan ještě nebyl k dispozici.

Po roce 1993 bylo stanoviště určeno – jedno z prvních – jako nepotřebné k prodeji za cenu 4.38 miliónu Kč.⁹ (*Zatím nevím, kdo s koupí uspěl, ale v prostoru roty se nachází „outdoorový“ domeček poskytovatele mobilního spojení*).

Ilustrační obrázky stanoviště Tišina

(Foto: Martin Kučera)

Přechod na:

[2. díl popisu](#)

[3. díl popisu](#)

[4. díl popisu](#)

O dovolené v létě 2007 přepokládám v tomto prostoru natočit film, zachycující celé stanoviště.

⁹ [Usnesení vlády ČR z 11. srpna 1993](#)

TITLE:

Železná opona jako bojiště elektronické války

Práce je nedílnou součástí webu
<http://www.iron-curtain.info>

AUTHOR:

© 1999 – 2006 ing. Václav ILČÍK

**CONTENT LANGUAGE:
COPYRIGHT:**

Czech (cz)
Zapomenutá elektronická válka v okolí železné opony
Rádiový a radiotechnický průzkum na železné oponě i za ní

DESCRIPTION:

KEYWORDS cz:

železná opona, státní hranice, PS, Pohraniční stráž, signálka, vojenské věže, vidové hlásky, pátrače, historie železné opony, budování železné opony, ochrana státní hranice, ostnatý drát, Čerchov, Dyleň, Rozsocha, Tišina, Havran, Zvon, Poledník, Kříženec, Šumava, Tišina, Český les, Hazlov, Lesná, Milíře, zámek Zbiroh, četnické letecké hlídky, průzkumná stanoviště, SIGINT, ELOKA, Ramona, Tamara, Kopáč, Věra, KRTP, KRTP-86, KRTP-91, KRTP-81, Borap, Kolčuga, SDR, PLSS, ERA, HTT Tesla Pardubice, pasivní radar, radiolokace, tichá spolupráce, život za dráty, pozemní průzkumná stanoviště, vrtulníky na hranici, SR-71, Mig-25, zpravodajská správa, studená válka, OSH, EZOH, útěky, dezerce, ostnatý drát, odposlech, greenway, incidenty, elektronický boj, REB, TDOA, časově hyperbolická metoda

KEYWORDS en:

iron curtain, border, barbed fence, behind the iron curtain, iron border, 2ACR, passive radar, LAPAS, PLSS, ELINT, SIGINT, iron curtain history, lost border, iron curtain road, cold war, bicycle greenway, KRTP, Vera, Tamara, Trash Bin, Trash Can, Ramona, Soft Ball, Borap, PRP-1, Kopac, ECCM, TDOA, reconnaissance, COMMUNICATIONS INTELLIGENCE, COMINT, NO MEN'S LAND, Commie Horde, Mi-24 Hind, White Elephant

KEYWORDS de:

eloka, turm, funk, grenze, Mfs, Schneeberg, Elektronische Kampfführung, Peil, Peilbasis, Elektronische Unterstützungsmaßnahmen, LAPAS, Elektronische Gegenmaßnahmen, Elektronische Schutzmaßnahmen, horchdienst, Hoher Bogen, Grosser Arber, Grosser Kornberg, Grosser Osser, Fernmeldesektor, Fernmeldeskorturm, Grossen Kornberg, Grossenbrode,

PHRASE cz:

Jak bojoval Západ s Východem na frontě elektronické války. Státem podporovaná špionáž území potenciálního protivníka. Život v okolí železné opony. Neprostupná státní hranice, hlídané Pohraniční stráží. Železná opona – stavba, historie, použití. Systém střežení státní hranice. Vojenské síly a prostředky, dislokované v bezprostředním okolí železné opony. Pohraniční stráž. Lehký obrněný pluk. Průzkumné jednotky. Útvary zvláštního určení ZU. Obrněná brigáda. Jednotky REB. Stacionární stanoviště. Hlášky. Signálový průzkum. Technika rádiového a radiotechnického průzkumu. Monitorovací přijímače. Vrtulníky na železné oponě. Průzkumná letadla.

PHRASE en:

Iron curtain project. SIGINT, COMINT, ELINT, RADINT, OSINT, ACINT, EPM, ECCM. MASINT, Redcatchers. Radio Intelligence.

Tento text vznikl přibližně v průběhu 7 let. Jestliže máte pocit, že jsou tam faktické chyby, neváhejte mne kontaktovat – nikdo není neomylný.

Autor nikdy nebyl členem žádné politické strany a jeho práce nemá být oslavou komunistické strany, dřívějšího politického zřízení či železné opony jako takové.

Reálie odpovídají době přibližně od poloviny osmdesátých let do konce železné opony.

Všechny materiály pochází z veřejně dostupných zdrojů a jsou – pokud možno – citovány. V některých případech se mi nepodařilo autora vypátrat, resp. nereagoval na moje žádosti.

Autor

